

Respondent

67

Anonym

58:42

Tid til å fullføre

1. Ditt navn *

Eva GRainger

2. E-postadresse *

nestleder@norskedansekunstnere.no

3. Virksomhet du svarer på vegne av

Norske Dansekunstnere

4. Hva slags virksomhet representerer du? *

- Organisasjon
- Kulturinstitusjon
- Selskap (AS)
- Enkelstående kunstner, utøver eller kulturarbeider
- Myndighet
- Annet

5. Hvilke områder jobber du (virksomheten) primært innenfor? *

- Litteratur
  - Musikk
  - Scenekunst
  - Visuell kunst
  - Kulturarv
  - Film og serier
  - Dataspill
  - Annet
-
-

Skriftlige innspill og dialogmøte

Dialogen er basert på skriftlige innspill. Når vi samles til møte 16. september, gir dette deltakerne anledning til å utdype og diskutere svarene som er kommet inn. Men man kan også delta på møtet uten selv å ha levert innspill. Møtet gjennomføres digitalt mellom kl. 10.00 og 15.00.

6. Jeg melder meg herved på dialogmøtet 16. september kl. 10.00–15.00. *

- Ja
- Nei

7. Jeg ønsker å sende inn innspill om konsekvensene av koronapandemien. *

- Ja
  - Nei
-
-

Kriseordningene

30. juni leverte Kulturrådet og NFI en delrapport fra prosjektet, som blant annet inneholder en kartlegging av kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen. Den viser at det ved begynnelsen av juni var utbetalt 2,7 milliarder kroner til nesten 5400 mottakere. (Vel å merke var bare de første søknadsrundene med i disse tallene.)

8. Har dere kommentarer eller synspunkter på denne kartleggingen? For eksempel vil vi gjerne vite hva dere, innen deres fagområde, kjenner dere igjen i eller ikke. (Maks 4000 tegn.)

9. En hensikt med stimuleringsordningen er å bidra til et mangfold av kulturuttrykk. I hvilken grad opplever dere at ordningen har bidratt til dette? Utdyp gjerne. (Maks 4000 tegn.)

Den største utfordringen med ordningene er at de kommer for sent på plass. For scenekunst sin del, skal prosjekter planlegges i lang tid i forveien - kontrakter inngås ofte mer enn 6mnd i forkant av prosjektstart, og tiden fra selve prosjektstart til premiere kan være flere måneder lang. En normalproduksjonsperiode er på 8 uker! Når ordningene da ikke er på plass før kanskje 1 uke før prosjektperioden starter er dette med å begrense muligheten for noen til å opprettholde aktivitet, rett og slett fordi risikoen er for stor! For scenekunsten sin del er det mye de private aktørene som har nytt godt av stimuleringsordningen, og disse dekker allerede et stort mangfold i sitt uttrykk - vi opplever derfor ikke nødvendigvis at ordningene i seg selv bidrar til et økt mangfold innenfor scenekunstfeltet. Det er tildelt noe midler via ordningene under Norsk Kulturfond - disse treffer dansekunsten best, da det er disse ordningene som i stor grad finansierer produksjon, distribusjon og formidling av dansekunst nasjonalt og internasjonalt. Tildelingene har ikke slik vi ser det endret seg nevneverdig fra de kriterier som vanligvis ligger til grunn. Det har alltid vært et stort mangfold i hvem som mottar midler via fondet - og vi ser at utvalgene for dans, teater og scenekunst er dyktige i å prøve å treffe bredest mulig i sine tildelinger. Utvalgene melder derimot tilbake at de har for lite midler til rådighet, og at for mange gode prosjekter ikke mottar tilskudd - man kan derfor argumentere for at økte midler til ordningene i kulturfondet ville bidratt til et økt mangfold av det som skapes av dansekunst. Vi ser at mange dansekunstnere gjennom pandemien har skapt forestillinger for uterommet (flere vandreforestillinger f.eks), noe som bidrar til at et større antall publikummere - og kanskje dem som vanligvis ikke søker til et teater/scenehus møter danse- og scenekunst tilfeldig. Vi anser derimot det slik at det ikke er stimuleringsmidlene som har ført til økt kreativitet og mangfold i uttrykk fra danse- og scenekunstnere - men det faktum at dette er kreative kunstnere, som alltid vil søke nye rom og muligheter for å skape sin kunst, og ikke minst nye steder og måter å formidle sin kunst på til et publikum. Økte midler har naturlig nok bidratt til at flere kan få midler til dette, og ikke minst at flere kan få kompensert inntektstap og merkostnader. For dansekunstens del, som i en normalsituasjon, i største grad finansieres via ordningene under scenekunstavdelingen i Norsk kulturfond - har stimuleringsmidler via fondet vært absolutt viktigste tiltak. Vi ser at mange har mottatt kompensasjon for tapte inntekter og merkostnader - vi skulle gjerne hatt tall på hvordan dette har slått ut for tildelingene av

friske midler via ordningene Fri scenekunst dans (prosjekt og kunstnerskap) fra og med første tildeling juni 2021 og ut året (kanskje også vil få følger i 2022) - vi er bekymret for at utvalget for dans har måttet bruke mye midler på å kompensere, og at dette har ført til at færre kan motta tilskudd til nye prosjekter. Hvorvidt dette har skjedd, må fagutvalget og fagadministrasjonen svare på. De offentlig finansierte institusjonene har fått økte direktebevilgninger som har bidratt til å at de kan opprettholde sin aktivitet, og søke alternative formidlingsplattformer og steder. Vi er usikre på hvorvidt man kan si at stimuleringsordningene har bidratt til et økt mangfold av kulturyttrykk. Vi mener at stimuleringsordningen og kompensasjonsordningen i størst grad har bidratt til at kultursektoren har hatt mulighet til å opprettholde aktiviteten - men skal man virkelig få til et økt mangfold av kulturuttrykk og et økt mangfold av publikummere trengs økte midler på fast basis, i tillegg til intensivt arbeid med å rekruttere både kunstnere og publikummere fra et bredere lag av samfunnet.

Tilbud og tilgjengelighet

Vi antar at det i tiden etter pandemien vil kunne være vanskelig å opprettholde det samme kulturtilbudet til befolkningen som før pandemien. Mye tyder på at det vil være store variasjoner mellom de ulike kunst- og kulturområdene.

10. Forventer dere at tilbudet av kunst og kultur på deres fagområde i hovedsak vil være svekket, styrket eller uendret etter pandemien, sammenlignet med tiden før? *

- Styrket
- Svekket
- Uendret
- Vet ikke

11. Hvilke deler av tilbudet vil være endret?

Vi er svært usikre på hvordan pandemien har slått ut for kunstnerne, og er bekymret for frafall blant kunstnere. Vi vet også at spesielt det internasjonale arbeidet, som er et stort marked for dansekunsten, har blitt svekket av pandemien, da nettverksarbeid og internasjonale reiser ikke har vært mulig. Vi er også bekymret for nyutdannede kunstnere fra årene 2019-2021 som har gått fra studenttilværelse til profesjonelt virke i et tilnærmet vakuum.

12. Har din organisasjon eller virksomhet noen kartlegginger eller undersøkelser som sier noe om denne endringen, eller har dere mulighet til å skaffe det? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

13. Hvis ja, beskriv dette materialet.

Norske dansekunstnere har sammen med Danseinformasjonen gjennomført en undersøkelse som ser på dansekunstneres arbeids- og økonomiske situasjon sett i lys av pandemien. Tall fra denne undersøkelsen kan deles når det foreligger. Vi er allerede i dialog med NKR angående dette.

14. Ser dere endringer som kan gå ut over tilgjengeligheten av kunst- og kulturtilbudet – og i tilfelle hvordan? For eksempel om noen sosiale grupper eller mennesker i enkelte deler av landet får dårligere tilgang til kunst- og kulturopplevelser enn tidligere. (Maks 4000 tegn.)

Har ingen tall som underbygger dette.

15. Ser dere endringer som kan redusere eller øke mangfoldet i kunst- og kulturtilbudet på sikt? Dette kan for eksempel være mangfold i kunstnerisk form, i ulike grupperes kulturelle uttrykk eller i typer formidling. *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

16. Hvis ja, beskriv endringene (Maks 4000 tegn)

Vi har ikke tallgrunnlag som underbygger dette - men vi registrerer at kunst og kulturfeltet ikke har vært en prioritet fra politisk ledelse gjennom pandemien. Kunst- og kulturfeltet er blant dem med de strengeste restriksjonene over lengst tid. Hvorfor skal barn og unge satse

på en profesjon som ikke er på dagsorden? Vi er også bekymret for kunstnerøkonomien og hvordan dette påvirker rekruttering av kunstnere fra hele samfunnet. Mange tør ikke satse som kunstner fordi man ser at det å være kunstner ikke lønner seg. Vi er av den oppfatning at pandemien kan være med å bidra til at skjevfordelingen i rekruttering av morgendagens kunstnere fortsetter. Man hadde allerede før pandemien utfordringer knyttet til mangfoldig rekruttering, og vi tror ikke dette vil bedre seg med det første, kanskje snarere det motsatte.

17. Har din organisasjon eller virksomhet noen kartlegginger eller undersøkelser som sier noe om denne endringen, eller har dere mulighet til å skaffe det? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Produksjon og formidling

Pandemien kan føre til endringer i hvordan kunst og kultur skapes og formidles.

18. Opplever dere (evt. du) at noen av følgende har vokst frem under pandemien?

- Nye typer aktører
- Nye typer formidlingsformer eller arenaer
- Nye typer prosjekter
- Nye samarbeidsformer
- Nye måter å jobbe på
- Nye former for finansiering

19. Hvordan vil du beskrive disse endringene?

Dansekunstnere har søkt nye formidlingsarenaer - og i stor grad utendørs! Mange har også prøvd seg på digitale plattformer. Svært mange dansekunstnere har fått en stor del av sin aktivitet internasjonalt totalt stengt ned, og har derfor måttet arbeide alternativt gjennom pandemien. Flere har måttet gjennomføre kunstneriske produksjoner gjennom digitale

plattformer fordi utøvere bor og virker i forskjellige land, og pga innreiserestriksjoner ikke har hatt mulighet til å samles. Mange tilbakemelder at dette ikke er optimalt, men har vært nødvendig og at man derfor til en viss grad har klart å gjennomføre.

20. Forventer dere at digital teknologi blir viktigere i kunstneriske, skapende praksiser, produksjonsformer og arbeidsmåter etter pandemien enn den var før? (Her sikter vi altså ikke til formidling.) *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

21. Forventer dere at digital formidling av kunst og kultur – på deres område – vil bli viktigere i tiden etter pandemien sammenlignet med tiden før?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

22. Forventer dere at virksomheten (eller aktører dere representerer) vil ha en større, mindre eller uendret andel av sine inntekter fra digital formidling enn før pandemien? *

- Større
- Mindre
- Uendret
- Vet ikke

23. På hvilke måter bidrar pandemien til å endre konkurranseforholdene mellom aktører på ditt område? For eksempel: Vil noen stå styrket og andre svekket etter pandemien? (Maks 4000 tegn.)

Vi mener at det er kunstnerne som står svekket igjen etter pandemien. Det har vært "enkelt" å sikre de store institusjonene gjennom direkte økte bevilgninger, og store aktører gjennom stimuleringsordningene. Vi ser derimot at kunstnerne ofte står igjen med risikoen pga klausuler i kontrakter som ikke sikrer dem godt nok. Fordi kunstnere ofte har en variert inntekt bestående av lønnsinntekt og honorarer har de også slått dårlig ut på de private kompensasjonsordningene gjennom NAV. At kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende le redusert til kun 60% var også dårlig nytt for den enkelte kunstner.

24. Har tiden under nedstengningen gitt nye muligheter for aktører på ditt område? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

25. Hvis ja, beskriv disse mulighetene. (Maks 4000 tegn)

Det har vært flere digitale muligheter - vi er derimot usikre på hvor gunstige disse faktiske har vært. Mange har nok søkt mot digitale plattformer fordi de har "vært nødt" til det, for å opprettholde noe aktivitet. Live danse- og scenekunst er ikke rigget godt nok for de digitale flater per dags dato, hverken når det kommer til kompetanse eller avtaler (lisenser / opphavsrettslige vederlag / etc.). Flere dansekunstnere har søkt alternative visningsarenaer utendørs, og dette vil vi anta at videreføres. Vi ser at både kunstnere og de institusjonene som programmerer dansekunstforestillinger har vært avhengige av alternative måter å formidle sin kunst på, og at man gjennom utendørs forestillinger kan opprettholde aktivitet, samtidig som man kan møte et nytt publikum. Vi antar at både publikum og institusjoner vil fortsette å tilby forestillinger utendørs i det offentlige rom selv etter at man kan ha fulle hus uten restriksjoner igjen.

Kompetanseflukt

I flere sammenhenger har aktører i kultursektoren pekt på kompetanseflukt som en uheldig konsekvens av pandemien. Vi ønsker innsikt i hvordan dette konkret kommer til uttrykk – og hvordan det oppfattes som problematisk. Vi er også interessert i hvordan dette kan dokumenteres.

26. Sett fra deres ståsted, hva ligger i begrepet kompetanseflukt?

- Frafall av ansatte eller næringsdrivende med særlig kompetanse.
- Nedleggelse av leverandører med særlig kompetanse
- Frafall av frivillige deltakere eller medlemmer
- Sviktende rekruttering av nye ansatte, næringsdrivende eller frivillige.
-

27. Hvilke typer ansatte, virksomheter eller frivillige faller fra på deres område?
(Maks 4000 tegn)

For dansekunstens del er vi særlig bekymret for kunstnere som har vært i etableringsfasen, og som pga pandemien har fått økte vanskeligheter med å etablere seg. Etablerte kunstnere har allerede et nettverk, og har benyttet nettverket sitt på alternative måter. Vi er også svært bekymret for at rekrutteringen av nye dansekunstnere har blitt påvirket av pandemien. Svært mange kulturarbeidere som arbeider med og for dansekunsten er fast ansatt på offentlig finansierte institusjoner, og disse har i stor grad klart seg gjennom pandemien.

28. Har din organisasjon eller virksomhet noen kartlegginger eller undersøkelser som sier noe om disse endringene, eller har dere mulighet til å skaffe det? For eksempel i form av medlemstall, undersøkelser blant medlemmer eller lignende. *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

29. Hvis ja, beskriv materialet.

Pågående undersøkelse

30. Forventer dere det på sikt, etter pandemien, vil bli vanskelig å rekruttere folk tilbake når det igjen blir behov for dem? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

31. Hvis ja, kan du utdype hvorfor dette vil være vanskelig? (Maks 4000 tegn)

Flere melder at de har begynt å studere til andre yrker, og vi forventer derfor at flere av disse ikke vil komme tilbake.

Deltakelse i kulturlivet

32. Forventer dere at aktiviteten innen deltakerkulturen (slik som korps, kor, band, amatørteater og lignende) vil være varig svekket etter pandemien?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

33. Har din organisasjon eller virksomhet noen kartlegginger eller undersøkelser som sier noe om dette? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Internasjonale forhold

34. Hva kjennetegner markedet og vilkårene for internasjonal aktivitet og samarbeid på deres område etter pandemien? Hvilke konsekvenser får dette? (Maks 4000 tegn.)

Den ikke-institusjonaliserte danse- og scenekunsten har alltid vært internasjonalt orientert med internasjonal aktivitet som en integrert del av virksomheten. Det er villet politikk å stimulere til økt interesse for og eksport av norsk danse- og scenekunst. Tall fra Norsk Kulturråd fra 2018 viser at internasjonal aktivitet står for 40% av den totale virksomheten, og tall for 2019 viser at trenden er økende, og inntektene høyere. Covid-19 har ført til svært redusert internasjonal aktivitet i 2020 og så langt i 2021. Aktiviteten vil i stor grad ikke kunne gjenopptas fullt ut i 2021, og mange kunstnere tilbakemelder at det er vanskelig å få på plass avtaler om spillinger også i 2022. Vi ser antydninger til at innføring av vaksinepass kan få følger for eksporten av norsk danse- og scenekunst langt ut i 2021. Kunstnere vil bli pålagt karantene ved innreise i utlandet og ved hjemreise til Norge – og dette er karantener kunstnerne ikke har økonomi til å dekke. Langsiktigheten i det internasjonale arbeidet ved at det tar år å bygge opp kontakter, opparbeide tillit og bli invitert til festivaler, eller til internasjonalt kunstnerisk samarbeid på andre måter, vil bli skadelidende i lang framover. I disse tilfellene samsvarer ikke Kulturdepartementets ønsker og pålegg om økt aktivitet med feltets faktiske opplevde realitet. Selv om kunstnerne selv ønsker å opprettholde sin aktivitet fører pålegg fra nasjonale myndigheter til at en stor del av feltets aktivitet ikke kan gjennomføres. I disse tilfeller trenger kunstnerne/kompaniene kompensasjon, eller stimuleringsmidler for å gjennomføre aktivitet på en annen tilrettelagt måte. Det har ikke overhodet vært mulig å få kompensert bortfall av inntekt for internasjonalt arbeid gjennom pandemien, og dette har rammet mange danse- og scenekunstnere. Det har heller ikke vært tilrettelagt godt nok for samarbeid på tvers av landegrenser - kun mindre tilfeller for store og anerkjente aktører med "kjendis" på spillelistene! Vi ser at flere internasjonale aktører også har økonomiske utfordringer, og at man prioriterer å programmere kunstnere fra egne land, for å hjelpe sine egne, før de programmerer internasjonale kunstnere. Dette vil få følger for norske danse- og scenekunstnere, som er avhengig av det internasjonale markedet for å opprettholde en høy aktivitet. De må i verste fall takke ja til internasjonalt arbeid som er dårligere betalt enn tidligere, og da uten mulighet for å søke kompensasjon eller stimuleringsmidler nasjonalt. Vi er spent på hvordan tall vil vise hvordan pandemien har slått ut for norsk danse- og scenekunst, og er glad for at det blir videreført arbeid med å se på dette også for 2020 og 2021.

35. Har din organisasjon eller virksomhet noen kartlegginger eller undersøkelser som sier noe om endringene pandemien har hatt for internasjonal aktivitet og samarbeid? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke

36. Hvis ja, beskriv materialet. (Maks 4000 tegn)

Undersøkelse er som tidligere nevnt under arbeid

Andre kommentarer og innspill

37. Har dere andre kommentarer eller innspill, enten om konsekvenser av pandemien eller til Kulturrådet og NFIs prosjekt? (Maks 4000 tegn.)

